Red List
Kırmızı Liste

ICOM

KIRMIZI LİSTE

RİSK ALTINDAKİ KÜLTÜR VARLIKLARI

TÜRKİYE

ICOM international council of museums

KIRMIZI LİSTE
RİSK ALTINDAKİ KÜLTÜR VARLIKLARI - TÜRKİYE

Neden Türkiye İçin Bir Kırmızı Liste?

Devlet kurumları ve sivil toplum kuruluşlarının özverili ve sürekli çabalarına rağmen, Türkiye'nin kültürel mirası, eserlerin yurt dışına çıkarılarak, yasa dışı pazarlara ulaştırılması sonucu yavaş yavaş elinden alınmaktadır. *Risk Altındaki Kültür Varlıkları Kırmızı Listesi - Türkiye*, eser türlerini belirleyerek kültürel mirasın korunmasına katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.

Müzeler, müzayede evleri, sanat tüccarları ve koleksiyoncular, bu Kırmızı Liste'de sunulan eserlerin benzerlerini, kökenleri ve ilgili tüm yasal belgeleri dikkatle ve titizlikle araştırmadan edinmemeleri konusunda uyarılmaktadır. Türkiye'den gelmiş olma ihtimali bulunan her türlü kültürel eser, herhangi bir alım satım işlemi gerçekleştirilmeden önce detaylı ve ihtiyatlı inceleme süreçlerine tabi tutulmalıdır.

Türkiye Kültür ve Turizm Bakanlığı ve Türkiye'de alanında uzmanlaşmış bir kültürel miras ekibi ile iş birliği içinde, ICOM, Türkiye Amerikan Araştırma Enstitüsü'nün (ARIT) desteğiyle, *Risk Altındaki Kültür Varlıkları Kırmızı Listesi - Türkiye* yayımlamıştır.

Kültür Varlıklarını Korumak

Her gün, dünyanın herhangi bir yerinde kültür varlıkları çalınmakta, yağmalanmakta ya da yasa dışı yollarla piyasa sürülmekte veya çevrim içi ortamda satılmaktadır. Bunların sonucunda büyük tarihî, bilimsel ve toplumsal değere sahip kültürel mirasımız onarılamaz bir şekilde kaybedilmektedir. Son 30 yılda sanat eserleri ve tarihi eserlerin yasa dışı dolaşımı, sınırları aşan ve etkisi kültürel miras kaybının ötesine uzanan ciddi bir sorun haline gelmiştir.

ICOM, 2000 yılından bu yana, tehlike altında görülen dünyanın dört bir yanından kültür varlıklarının kategorilerini ayrıntılarıyla açıklayan Kırmızı Listeler yayımlamaktadır. Bu listeler, özellikle sanat ve kültürel miras uzmanlarının ve kolluk kuvvetlerinin çalışmalarında ulusal ve uluslararası mevzuatla koruma altına alınan kültür varlıklarını tespit etmelerine yardımcı olarak eserlerin yasa dışı dolaşımı ile mücadelede önemli bir araç haline gelmiştir.

ICOM Kırmızı Listeleri kendinden önce yayınlanan ve kayıp kültürel varlıklarını öne çıkaran başka bir ICOM yayını olan "Yüz Kayıp Eser" serisinin yerini aldı. ICOM, yıllardır müze uzmanlarının deneyiminden faydalanarak, kültürel mirası yasa dışı dolaşımından koruma çalışmalarında ön saflarda yer almaktadır. ICOM, uzmanlığı fark etmeksizin tüm uzman ve yetkililerin kültür varlıklarını tanımalarına, tespit edebilmelerine ve böylece korumalarına destek sağlamaktadır.

Türkiye menşeli bir kültürel varlığın çalıntı, yağmalanmış veya yasa dışı yollarla yurt dışına çıkarılmış olabileceğinden şüpheleniyorsanız, lütfen aşağıdaki iletişim adresine başvurun:

Uluslararası Müzeler Konseyi (ICOM)
15, rue Lasson - 75012 Paris - France
Tel.: +33 (0)1 47 34 05 00
E-posta: illicit-traffic@icom.museum

Kültür Varlıkları
ve Müzeler Genel Müdürlüğü
Cumhuriyet Caddesi No.1 Hacı Bayram Mah.
Ulus/Altındağ/Ankara - Türkiye
Tel.: +90 312 470 60 00 - Yardım Hattı:
yurtiçinden 176, yurtdışından +90 312 176 11 22
E-posta: kacakcilik@ktb.gov.tr

ÖNEMLİ UYARI

Kırmızı Liste bir çalıntı eserler listesi değildir.

Listedeki kültür varlıkları, tanınmış kurumların koleksiyonlarına kayıtlı eserler, devlete ait kültür varlıkları veya kamuya açık alanlarda bulunan görüntülerdir. Bu görseller, yasalarla koruma altına alınmış kültür varlıklarının yasa dışı dolaşıma en çok konu olan kategorilerini örneklemek amacıyla kullanılmıştır.

Türkiye'de kültürel mirasın korunmasına ilişkin başlıca yasalar

Bu kapsamlı bir liste değildir. Tüm enstrüman ve düzenlemeler, olası değişiklikler ve/veya uygulamaya yönelik belgelerle ele alınmalıdır.

ULUSLARARASI BELGELER

14 Mayıs 1954 ***tarihli Silahlı Çatışma Halinde Kültürel Varlıkların Korunmasına Dair*** **Lahey** ***Sözleşmesi ve Sözleşmenin Uygulama Yönetmeliği.***
Katılım 15 Aralık 1965

14 Mayıs 1954 tarihli İlk Protokol
Katılım 15 Aralık 1965

14 Kasım 1970 ***tarihli*** **UNESCO** ***Kültür Varlıklarının Kanunsuz İthal, İhraç ve Mülkiyet Transferinin Önlenmesi ve Yasaklanması İçin Alınacak Tedbirlerle İlgili Sözleşmesi.***
Onay 21 Nisan 1981

16 Kasım 1972 ***tarihli*** **UNESCO** ***Dünya Kültürel ve Doğal Mirasın Korunması Sözleşmesi.***
Onay 16 Mart 1983

ULUSAL KANUN

Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu **(2863 Sayılı)**
23 Temmuz 1983

Not: Osmanlı İmparatorluğu döneminde kültürel varlıkların korunmasına dair ilk düzenlemeler 1869 yılına kadar uzanmaktadır. Bunlar arasında, 1906 yılında çıkarılan son yasa, 1973 yılında 1710 sayılı Eski Eserler Kanunu'nun yürürlüğe girmesine kadar Türkiye Cumhuriyeti'nde geçerliliğini korumuştur. Bu ve daha önceki düzenlemeler, yürürlükte bulundukları dönemde Türkiye topraklarından yasadışı yollarla çıkarılan kültür varlıkları için halen uygulanmaktadır.

İKİLİ ANLAŞMALAR

Türkiye, yasadışı yollarla yerlerinden edilmiş kültür varlıklarının iadesini sağlamak amacıyla aşağıdaki ülkelerle ikili anlaşmalara sahiptir:

Özbekistan Cumhuriyeti (1998)
Türkmenistan (1999)
Çin Halk Cumhuriyeti (2009)
Peru Cumhuriyeti (2010)
Bulgaristan Cumhuriyeti (2013)
Yunanistan Cumhuriyeti (2013)
İran İslam Cumhuriyeti (2016)
Romanya Cumhuriyeti (2017)
Amerika Birleşik Devletleri (2021)
Ekvador Cumhuriyeti (2022)
Sırbistan Cumhuriyeti (2022)
İsviçre Konfederasyonu (2023)

ICOM, koleksiyonlarında bulunan eserlerin fotoğraflarını *Risk Altındaki Kültür Varlıkları Kırmızı Listesi - Türkiye*'de sunulmak üzere sağlayan ve adları aşağıda bulunan tüm kurumlara teşekkür eder.

Afyonkarahisar Müzesi
Ankara Anadolu Medeniyetler Müzesi
Antalya Müzesi
Ayasofya Tarih ve Deneyim Müzesi
Çorum Müzesi
Edirne Müzesi
Edirne Türk ve İslam Eserleri Müzesi
Erzurum Müzesi
Gaziantep Arkeoloji Müzesi
Gaziantep Zeugma Mozaik Müzesi
İstanbul Arkeoloji Müzeleri
İstanbul Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı
İstanbul Türk ve İslam Eserleri Müzesi
Tunceli Müzesi
Van Müzesi

Fotoğrafların telif hakkı sahibi Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanlığı'dır (KTB).

KIRMIZI LİSTE RİSK ALTINDAKİ

KIRMIZI LİSTE AŞAĞIDAKİ KATEGORİ VE ALT KATEGORİLERİ İÇERİR:

Belgeler, Yazma Eserler ve Kitaplar

Belgeler, yazma eserler, kitaplar ve arşiv belgeleri; Hititçe, Akadça, Sümerce veya Asur dillerinde çivi yazısıyla kil tablet üzerine; Anadolu uygarlıklarına ait herhangi dilde, Antik Yunan, Arapça ve Türkçe dillerinde taş üzerine; kağıt veya taş üzerine Arap harfleri kullanılan el yazısı. Arap harfleriyle yaldızlı süslemelerle parşömen üzerine yazılmış yazma eserler. [1–8]

1

2

3

4

6

5

7

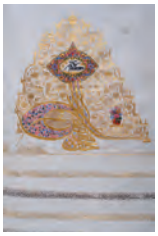
8

1. Çivi Yazılı Kil Tabletler, Maşathöyük, Tokat / Kültepe, Kayseri, Hitit-Asur Ticaret Kolonileri Çağı, MÖ 17. yüzyıl, 5.3 x 6.1 x 2.1 cm. © KTB

2. Kabartmalı Yazıt, Manisa Demirci, MS 215, 51 x 33.5 cm. © KTB

3. Bir Camii'ye ait Arapça Yazıtlı Kitabe, İstanbul, MS 1285, 44.5 x 47.5 cm. © KTB

4. Sultan Beyazıd Türbesi'nden Arapça El Yazması, İstanbul, Osmanlı Dönemi, MS 1806, 71 x 137 cm. © KTB

5. Çini Üzerine Arapça Kitabe, Konya, Osmanlı Dönemi, MS 13. yüzyıl, 32 x 192 cm. © KTB

6. Yaldızlı Deriyle Ciltlenmiş Kur'an El Yazması İstanbul, Osmanlı Dönemi, MS 16. yüzyıl, 21.7 x 15 x 5.5 cm. © KTB

7. El Yazması sayfaları (Hüsrev Paşa 816/ 2, Kılıç Ustalığının Öğrenilmesine Dair Bir Risale), İstanbul, Osmanlı Dönemi, MS 16.-17. yüzyıl, 27.5 x 17.5 cm, 14.2 x 7 cm. © KTB

8. Yaldız Süslemeli Ferman, Ayasofya, İstanbul, Osmanlı Dönemi, MS 1755-56, 196 x 80 cm. © KTB

Kaplar

Çeşitli uygarlıklara ve çağlara ait, sade, süslemeli; pişmiş toprak, bronz, gümüş, altın veya seramikten yapılmış kaplar. [9–14]

9

10

11

12

13

14

9. Geometrik Betimli Boyalı Kaplar, Hacılar, Burdur, Kalkolitik Çağ, MÖ 6000-3100, 16 x 18 cm / 8 x 9 cm. © KTB

10. Geometrik ve hayvan figür betimli vazo, Erzurum, Orta Tunç Çağı, MÖ 2000-1650, 35.8 x max. Ø 23 cm. © KTB

11. Bölgeye özgü geometrik betimli seramik üç Ayaklı Urne, Babaköy, Balıkesir, Erken Tunç Çağı, MÖ 3100-2000, 10.5 x max. Ø 8 cm. © KTB

12. Pişmiş Toprak Zoomorfik Rhytonlar, Kültepe Kayseri, Asur Ticaret Kolonileri Çağı, MÖ 17. yüzyıl, yaklaşık 7 x 14.8 cm, 24.3 x 22 cm. © KTB

13. Alçak kabartma detaylı gümüş *phiale*, (İkiztepe Tümülüsü) Güre, Uşak, MÖ 6. yüzyıl, 6.3 x max. Ø 14.3 cm. © KTB

14. Bitkisel motifli boyalı ve sırlı seramik sürahi, Afyonkarahisar, Geç Osmanlı Dönemi, MS 1789-1808, 29 x max. Ø 19 cm. © KTB

Heykeller, Heykelcikler ve Figürinler

Pişmiş toprak, bronz, taş üzerinde pek çok farklı stil ve özelliklerde insan ve hayvan tasvirleri. [15–22]

15

16

17

18

15. Bölgeye özgü mermer antropomorfik idol, Batı Anadolu, Kalkolitik Çağ, MÖ 6000-3100, 18 x 6 cm. © KTB

16. Bölgeye özgü mermer antropomorfik idol, Beycesultan, Denizli, Erken Tunç Çağı, MÖ 3100-2000, 8.8 x 4.5 cm. © KTB

17. Pişmiş Toprak Oturan Çıplak Kadın Figürini, Çatalhöyük, Konya, Erken Neolitik Çağ, MÖ 9000-7400, 20 x 15 cm. © KTB

18. Kybele Heykelciği, Çavdarlı, Afyonkarahisar, Roma Dönemi, MS 2.-3. yüzyıl, 58.5 x 23 cm. © KTB

19

20

21

22

19. Mermer Artemis Başı, Kyme (Namurtkale, İzmir), Hellenistik Dönem, MÖ 3. yüzyıl sonu, 37 x 28 cm. © KTB

20. Mermer Zırhlı İmparator Trajan Heykeli, Perge, Antalya, Roma Dönemi, MS 1.-2. yüzyıl, 221 x 96 x 50 cm. © KTB

21. Bronz Heykel Parçaları, (Boubon) Gölhisar, Burdur, Roma Dönemi, MS 2.-3. yüzyıl, 15.2 x 26.67 cm / 20.3 x 22.8 cm. © KTB

22. Bronz Boğa Arabası Şanlıurfa, MÖ 3. yüzyıl sonu-2. yüzyıl başı, 19.8 x 11.2 cm © KTB

Mimari Elemanlar

Duvar süslemeleri, taş üzerine oyma kabartmalar, figürlü mozaikler, süslemeli seramik çiniler, oyma ahşap kapılar. [23–26]

23

24

25

26

23. Kolunu havaya kaldırmış halde ilerleyen bir tanrıya ait bazalt kabartma, (Gercin Höyük) Gözlühöyük, Gaziantep, Geç Hitit Dönemi, MÖ 1200-600, 138 x 100 x 65 cm. © KTB

24. İnsan ve Hayvan Figürlü Mozaik, (Zeugma Antik Kenti) Nizip, Gaziantep, Roma Dönemi, MS 2.-3. yüzyıl, 230 x 410 cm. © KTB

25. Bitkisel Motifli Çini Karolar, Adana Ulu Camii, Adana, Osmanlı Dönemi, MS 16. yüzyıl, 19.5 x 19.5 cm. © KTB

26. Oyma Ahşap Kapı, Sadreddin Konevi Türbesi, Konya, Anadolu Selçuklu Dönemi, MS 13. yüzyıl, 166 x 116 cm. © KTB

Sikkeler

İslam Öncesi: Klasik dönemden Bizans dönemine kadar bronz, gümüş ve altın gibi farklı malzemeler kullanılmıştır. Sade veya çoğunlukla çeşitli işaret, kraliyet betimi, tanrı ve diğer figür tasvirli. [27–28]

İslami: Selçuklular ve Osmanlı İmparatorluğu bronz, gümüş veya altın gibi farklı malzemeler kullanılmıştır. Selçuklu sikkelerinin bir yüzünde süvari figürleri, aslan veya güneş motifleri olabilir. Diğer yüzünde ise bir yazıt bulunur. Osmanlı sikkelerinin her iki yüzünde de yazıt/tuğra yer alır. [29]

27

28

29

27. Gümüş Sikke Elmalı, Antalya, Klasik Dönem, MÖ 5. yüzyıl, Ø 26 mm. © KTB

28. Altın Sikke, İstanbul, Bizans Dönemi, MS 602-610, Ø 21.5 mm. © KTB

29. Gümüş Arapça Yazıtlı Sikke, Damatris, İstanbul, Osmanlı Dönemi, 1761-1808, Ø 14 mm. © KTB

Aksesuarlar ve Aletler

Askeri amaçlı; farklı dönem ve alanlardan arkeolojik ve arkeolojik olmayan objeler; bronz, demir.

Askeri Silahlar, arma, zırh ve ilgili eserler: Arkeolojik [30] ve Arkeolojik olmayan [31] eserler.

Buhurdanlar ve Kandiller: Farklı dönem ve çağlara ait pişmiş toprak, bronz veya gümüş üzerine kandil, buhurdan ve şamdanlar. Sade veya süslemeli. [32–35]

30

31

32

33

34

35

30. Bronz Miğfer, Ayanis, Van, Urartu Dönemi, MÖ 9.-7. yüzyıl, 30 x max. Ø 26 cm. © KTB

31. Demir Kılıç, Edirne, Osmanlı Dönemi, 80 x 3.6 cm. © KTB

32. Bronz Ayaklı Kandil, Afyonkarahisar, Bizans Dönemi, MS 5.-7. yüzyıl, 23 x 11 x 38 cm. © KTB

33. Pişmiş Toprak Kandil, Afyonkarahisar, Roma Dönemi, MS 1.-2. yüzyıl, 3 x 8 x 11.3 cm. © KTB

34. Gümüş Buhurdan, (İkiztepe Tümülüsü) Güre, Uşak, Lidya Dönemi, MÖ 6. yüzyıl, 28.8 x max. Ø 10.8 cm. © KTB

35. Şüracettin Veli Türbesi'nden Bronz Şamdan, Eskişehir, Selçuklu Dönemi, MS 11.-14. yüzyıl, 19 x max. Ø 20 cm. © KTB

Takı ve Süs Objeleri: Farklı türde takı ve süs objeleri; fibulalar, yüzükler, bilezikler, kemerler ve bronz, gümüş, altın, demir, kemik, fildişi gibi farklı malzemeler üzerinde farklı dönemlere, çağlara ait ve farklı tekniklerle yapılmış. Düz veya ayrıntılı detaylarla süslenmiş. [36–39]

36

37

38

39

36. Bronz Kemer, Erzurum, Urartu Dönemi, MÖ 9.-7. yüzyıl, Ø 33.5 x 5.8 cm. © KTB

37. Bronz Kabartmalı Fibula, (Elmalı-Bayındır Tümülüsü) Elmalı, Antalya, MÖ 7.-6. yüzyıl, 0.6 x Ø max. 4.2 cm. © KTB

38. Bronz Bileklik, Erzurum, Urartu Dönemi, MÖ 9.-7. yüzyıl, 0.4 x max. Ø 6 cm. © KTB

39. Kameo Yüzük, Çorum, Roma Dönemi, MS 2. yüzyıl, Ø 1.9 cm. © KTB

Dini Eserler

Dini amaçla kullanılan eserler; ahşap, bronz, gümüş, dokuma, taş; boyama, kabartma, oyma ve yontma gibi farklı süsleme yöntemleri kullanılarak yapılmış ve süslenmiş.

Adak Stelleri: Kabartmalı heykel ve motifler içeren. [40]

Lahitler: Üzerinde figürler, motifler ve mitolojik ya da günlük yaşamdan sahneler bulunan oyma taştan sandık şeklindeki mezarlar. [41–42]

Mezar Taşları: Düz levha şeklinde ve başlıklı örneklerin yanı sıra üzerinde çiçek motiflerinin, hayvan figürlerinin ve/veya Arapça kitabenin yer aldığı mezar taşları. [43–45]

40

41

42

43

44

45

40. Yüksek Kabartmalı Figürlü Mermer Mezar Steli, Edirne, Roma Dönemi, MS 1.-2. yüzyıl, 39 x 49 x 7 cm. © KTB

41. Figürlü ve Bitkisel Motifli Mermer Lahit, Perge, Antalya, Roma Dönemi, MS 1.-2. yüzyıl, 80 x 198 x 91 cm. © KTB

42. Figürlü Mermer Lahit, Perge, Antalya, Roma Dönemi, MS 1.-2. yüzyıl, 248 x 119 x 110 cm. © KTB

43. Koç Başlı Mezar Taşı, Pülümür, Tunceli, Geç Osmanlı Dönemi, 112 x 85 x 26 cm. © KTB

44. Mermer Mezar Taşı, Silivri Kapı, İstanbul, Osmanlı Dönemi, 136 x 28.5 cm. © KTB

45. Mermer Mezar Taşı, Edirne, Osmanlı Dönemi, 100 x 27 cm. © KTB

Ritüel Objeleri: Farklı dönem ve kültürlere ait, dini amaçlı kullanılan ahşap, bronz, taş veya dokuma kumaştan yapılmış farklı tipteki objeler. [46–47]

Adak Levhaları: Kabartmalı bronz veya taştan yapılmış adak levhaları. [48–49]

46

47

48

49

46. Kocagöl Kazak Kilisesi'nden Ahşap üzerine boyanmış Hodegetria, Meryem Ana ve Çocuk İsa tablosu Manyas, Balıkesir, Bizans Dönemi, 31 x 27 cm. © KTB

47. Geometrik ve Çiçek Motifli Dokuma Seccade, Kırşehir, Osmanlı Dönemi, 140 x 84 cm. © KTB

48. Yüksek Kabartmalı Taş Panel, Kaş, Antalya, MÖ 3. yüzyıl, 60 x 34 x 6 cm. © KTB

49. Kabartmalı Bronz Plaka Parçası, Muş, Urartu Dönemi, MÖ 9.-7. yüzyıl, 10.5 x 5 cm. © KTB

ICOM VE KÜLTÜR VARLIKLARININ KORUNMASI

Uluslararası Müzeler Konseyi (ICOM), dünya genelinde müzeleri ve müze profesyonellerini temsil etmek üzere 1946 yılında kurulmuştur. ICOM, somut ve somut olmayan doğal ve kültürel mirasın bugün ve gelecekte korunması ve tanıtımı konusunda kararlılıkla çalışmaktadır. ICOM, 129 ülke ve bölgede 57.000'den fazla üyesi bulunan (2023) benzersiz bir ağa sahip olan müzecilik ve kültürel mirasla ilgili çeşitli disiplinlerde aktif olarak faaliyet göstermektedir.

ICOM, Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO) ile resmi ilişkiler sürdürmekte ve kültür varlıklarının yasa dışı dolaşımıyla mücadeledeki uzmanlığıyla Birleşmiş Milletler Ekonomik ve Sosyal Konseyi (ECOSOC) için danışma organı statüsünde görev yapmaktadır. ICOM, ayrıca uluslararası birtakım kamu görevlerini gerçekleştirmek için INTERPOL, Dünya Gümrük Örgütü (DGÖ) ve UNIDROIT gibi kuruluşlarla da iş birliği yapmaktadır.

Kültürel mirasın doğal afetler veya silahlı çatışmalar durumunda korunması, ICOM'un çalışmalarının merkezinde yer almakta olup, bu çalışmalar üyeleri ile ulusal ve uluslararası komiteleri tarafından desteklenmekte ve kurucu üyelerinden biri olduğu Mavi Kalkan ile olan güçlü işbirliği aracılığıyla yürütülmektedir. Bir kriz durumunda, ICOM, dünyanın dört bir yanındaki kültürel miras alanındaki uzmanlardan oluşan ağını harekete geçirmektedir.

2013 yılında ICOM, kültür varlıklarının yasadışı dolaşımıyla mücadeledeki çalışmalarını güçlendirmek amacıyla, çevrimiçi olarak erişilebilen bir kaynak veri tabanı ile Kültür Varlıklarının Yasadışı Dolaşımını İzleme Grubu'nu (*International Observatory on Illicit Traffic in Cultural Goods)* kurmuştur (www.obs-traffic.museum).

Kırmızı Listeler, kültür varlıklarının yasa dışı dolaşımıyla mücadele etmek için kullanışlı araçlar olarak tasarlanmıştır. ICOM, Kırmızı Listelerin başarısına cömert katkılarda bulunan uzmanların ve kurumların daimi özverileri için kendilerine minnettardır.

Tüm Kırmızı Listelere ICOM web sitesinde ulaşabilirsiniz: https://icom.museum/en

Cömert Katkılarıyla;

ICOM international council of museums Türkiye

ARIT

T.C. KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI

ICOM international council of museums

15, rue Lasson - 75012 Paris - France
Tel.: +33 (0)1 47 34 05 00
E-posta: illicit-traffic@icom.museum - Websitesi: https://icom.museum

© 2024, ICOM, tüm hakları saklıdır. Grafik Tasarım: TTT. Kapak: Kybele Heykelciği, Çavdarlı, Afyonkarahisar, Roma Dönemi, MS 2.-3. yüzyıl, 58.5 x 23 cm. © KTB